

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra Syner (Danske Klassikere)

Citation: Hjortø, Knud: "Syner", i Hjortø, Knud: *Syner*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 31. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_01-shoot-idm140211095090608/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Syner

til at høre blodets næsede bruen, så afbrydes det af et knald, et voldsomt slag, og dermed forandres pludseligt alt.

Det blir mørkt, et vildt mørke fuldt af en frygtelig larm. Der høres skrig, mørket befolkes af fortrukne ansigter, af blodstrimer og af legemer, der vrider sig i de unaturligste rykninger. Der flammer lyn, og mørket får tusende øjne. Så kommer der sværd, som hugger frem fra mørket, førte af usynlige hænder; der kastes spyd, og der slynges sten, altsammen mod mit hoved. Mægtige ildhjul maler rundt, og mellem dem kastes menneskelige legemer om som blade i en hvirvelstorm. Det ser ud, som om disse skikkelser skulle mases mellem hjulene, de sklir og fægter om sig for at komme løs, og det river i alle mine nerver, når jeg ser på det. Så kommer der et skær af et andet lys, det hele blir roligere, skrigene tier. Ildhjulene stanser, alt står stille, og bagved ses et rosenrødt skær. Jeg føler en forferdelig spænding, det er, som om mine nerver skulde rives over, og så kommer der et øredøvende brag. Alting splittes ad og forsvinder, jeg selv blir slynget midt ind i den milde, røde flamme; der er en stille syden af ild, og jeg føler en berusende, dalende fornemmelse; jeg skyder gennem denne ildverden, som om jeg var blevet en fugl.

Da de brød døren op, fandt de ham siddende død i sin stol. Hvem var han?

En søjle, der stod midt imellem menneskene og knejsede – gud ved, over hvad – og som man forsigtig gik langt uden om. Måske var han en statue over sig selv, et vandrende monument, der undrede nogle og interesserede ingen. Som skåret ud i træ stod han, begravet i sig selv, ubevægelig, stirrende langt bort. Ventede han noget? Nej, han grundede over sig selv. Vi véd ikke, hvad der var i vejen med ham, vi tog os ikke af ham, for vi kunde ikke bruge ham. Han hade en fejl, som vi ikke kender. Måske var det den, der optog ham, når han stod bøjet over sin sjæls gåde, lyttende med tilbageholdt åndedræt og med hele sin energi rettet bort fra verden og fra os andre. Han var liksom en slinks nedskunket, halvvejs begravet i gølge spekulationers sand. Nej, hvad skul-

de vi med ham? Ned med dig, så vi forsvind da endelig fuldstændig i dit sød, og kom aldrig mer til syne! Nu er han borte; lad os komme videre; vi har ikke tid til at gette gåder. Der er mennesker nok, man kan forstå.

Hvem var han?

Et forvildet menneske. Han var kommet ind i en krystallklar labyrint, som han ikke kunde finde ud af igen. Billederne fra verden udenom trængte dunkle ind til ham, stivnede og livløse. Men han hørte slet ikke noget, for lyden kunde ikke gå igennem labyrintens mure. Han var et ensomt menneske; selv syntes han, at han var kejser. Det at han sådan var gent for sig og isom sat i forviring, gjorde ham indbildsk og fik ham til at tro, at han var mere kostbar end andre mennesker, og at det vilde være særlig slemt for hele verden, om han kom noget til. Stort var hans kejserdømme ellers ikke, men han skal ha sagt, at hvad det manglede i bredden, hade det i højden, for det strakte sig langt opad lige over hans hoved, helt på den anden side af de fjerneste kloder. Vi vil for resten gærne tro, at ensomheden har gjort ham forrykt.

Hvem var han?

Han var et stakkels menneske, der især trængte til luft. Der var ingen kraft i hans lunger, ellers hade han vel nok bleset noget af alt det bort, som belemede ham på alle sider. Han var fuldstændig omgivet af en barrikade, der betog ham både lys og luft. Denne barrikade bestod af mennesker, brede og flade var de, og de klemte ham ind i en krog – med ryggen, for de så ham ikke, de vidste slet ikke, at han var der, så det var ikke med hensigt, at de trykkede ham. Hans ulykke var, at han var stum. Det var ikke ret mange af os, der la mærke til ham bag hans kinesiske mur; vi ved heller ikke, hvad han stod og tænkte på dér, det kan gærne være, der var noget ved det; men han kunde jo ikke tale. Han var egentlig altid usynlig til stede; man kunde glemme ham på en stol eller i en krog, isom man glemmer en hat eller en stok. Men vilde der ha været forståelse, selv om han hade haft talens brug? Vilde han ha fundet åbne øren, hvis han hade lukket sin mund op? Vi ved det ikke. Hade han endda kunnet gøre plads om sig ved at bruge sine albuer! For det sprog forstår jo dog alle mennesker. Men det forsøgte han ikke på; han var et rart menneske.

32